

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қараша 2022жыл 1 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 31.10.2022	Сейсенбі 01.11.2022	Сәрсенбі 02.11.2022	Бейсенбі 03.11.2022	Жұма 04.11.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңілді муызкамен қарсы алу. Балалар үшін жайлы ойын жағдайын жасау. Тәрбиешімен сәлемдесуді үйрету. Сәлеметсіз бе! сөзін сөздік қорына қосу. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сұрақтарға жауап беру дағдысын қалыптастыру(сөйлеуді дамыту). Балаларды топта жеңіл киінуге үйрету.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың ауа райына байланысты жылы киіну жағдайларын талқылау.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында өзі таңдаған ойыншықтармен еркін ойындарды ұйымдастыру. Дидактикалық ойындарға «Қалай дыбыстайды?», саусақ ойыны «Қуырмаш» және үстел үсті ойындарын ойнауға жұмылдыру, белсенділігін арттыру. Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, сурет альбомдарын қарауына ықпал жасау. Табиғат бұрышындағы өсімдіктерге бақылау. (Балармен жеке жұмыс).				
Таңертеңгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды жасатуі (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).				
Таңғы ас	Ересектің бақылауымен бетін, қолдарын ластаған кезде және тамақтың алдында өз бетінше жуу, беті мен қолын жеке орамалмен құрғатып сүрту, ересектің көмегімен өзін ретке келтіруін қалыптастыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету) Өз орнын тауып отыру. Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру: нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып шайнау, ауызды тамаққа толтырып сөйлемеу. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтуды үйрету				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Көңілді музыканы видео арқылы тамашалап, қимылдарын бірге жасату. Сөздерін қайталау. Балалар қандай ойындар ойнағысы келетінін айтуын қалыптастыру. «Орманда» тақырыбында жеке әңгімелерді айтып беру. Сөзді тыңдай білуге, ересектермен және құрдастарымен тілдік қарым-қатынас жасауды дамыту, қарапайым Кім? Не? Не істейді? сұрақтарға жауап беруге үйрету. Қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдауын және т. б. (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер		Музыка	Дене шынықтыру	Дене шынықтыру	Дене шынықтыру
	Орман туралы мультфильм көрсету. Танитын заттарын атату. Орман дыбыстарын қайталау.	Орман, ағаштар, құстар, жануарлардың атауларын атату. Сөздердің дұрыс айтылуын жетілдіру. «Бауырсақ» ертегісін	Орманды мекендейтін жануарлардың түсін, көлемін, пішінін білдіретін сын есімдермен айтуын	Балалардың жақсы көретін мультфильмін бірге тамашалау. Кейіпкерлердің сөздерін, қимылдарын	Балаларға қоржыннан әр түрлі заттарды алуды ұсыну. Осы заттар көп болса қалай айтамыз деп айтып

	<p>Артикуляциялық және дауыс аппаратының, сөйлеу кезінде тыныс алу, есту қабілетінің дамуына ықпал ету. (сөйлеуді дамыту)</p> <p>Құрастыру ойыншықтарымен ойындар. Балаларды ойын барысында үстел үсті және еден үсті құрылыс материалдарымен (текшелер, кірпіштер, үш қырлы призма, пластина, цилиндр), жазықтықтағы құрылыстың орналасу нұсқаларымен таныстыру. (Құрастыру)</p>	<p>оқу. Орманда жүрген суретін көрсету. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</p> <p>Домалақ пішіні бойынша ерекшеленетін біркелкі заттарды топтастыруды үйрету (сенсорика)</p>	<p>байыту. Жануарлардың дыбыстарын салу, қайталауды дамыту. Кітаптардан суреттерін қарату. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)</p> <p>Қағазды қолданудың қарапайым әдістерін (ұсақтау, жырту, бүктеу), жапсыру жұмыстарын жасау тәсілдерін (желімсіз) үйрету. Орман бейнесін жасату. (жапсыру)</p>	<p>қайталату. (көркем әдебиет)</p> <p>Түрлі көлемдегі геометриялық фигураларды негізгі түсі, неғұрлым ұқсас қасиеттері бойынша салыстыру және іріктеуді жетілдіру. (сенсорика)</p>	<p>үйрету. Зат есімдердің көпше түрде дұрыс қолданылуын жетілдіру. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</p>
Серуенге дайындық	<p>Көрсету бойынша киімдерін киюді, қимыл белсенділігіне жағымды эмоциялық қарым-қатынас білдіруді, бұрын игерген қимылдарды өздігінен орындауды жетілдіру. Киім шкафтарын тануды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ұсақ моториканы дамыту).</p> <p>Күн тәртібіне сәйкес тазаауада болуын қамтамасыз ету. Серуенде қимылды ойындарға қатысуға және жаттығуларды орындауға қызығушылық пен ықылас танытуға баулу.</p>				
Серуен	<p>Балаларды ересектермен бірге қимылдары жеңіл, мазмұны қарапайым қимылды ойындар ойнауға ынталандыру.</p> <p>Басқа балалармен</p>	<p>Балалардың ойынға қызығушылығын дамытуға ықпал ете отырып, негізгі қимылдарды (жүру, жүгіру, лақтыру, домалату) жетілдіру.</p>	<p>Қалта айнасына қарату. Өз есімдерін атау. Есімін атағанда жауап беру, өзін айнадан және фотосуреттерден тануды жетілдіру. (Қоршаған ортамен</p>	<p>Балалардың табиғат пен табиғат құбылыстарына қызығушылықтарын қалыптастыру. Жел тұрып тұр, жаңбыр жауып тұр сөздерін айтқызу.</p>	<p>Ересектердің еңбегіне қызығушылық тудыру. (Қоршаған ортамен таныстыру)</p>

	<p>бірге, келісіп ойнауға, бір-біріне көмектесуге және жетістіктеріне, әдемі ойыншықтарға бірге қуануға баулу. (Қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Лэпбуктерге орман бейнесін жапсырту. (Жапсыру)</p>	<p>Тастардан мұнара құрастыруды үйрету. (Құрастыру)</p> <p>Жапырақтарды және олармен әрекеттерді атау, оларды балабақша ауласында тануды пысықтау. (Қоршаған ортамен таныстыру)</p>	<p>таныстыру)</p> <p>Велосипед тебу: үш дөңгелекті велосипедке отыруға, одан ересектердің көмегімен және көмегінсіз түсуге, ересектердің көмегімен және өз бетінше рөлді басқаруға үйрету</p>	<p>(қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Қарапайым сюжеттік суреттердің мазмұнын айтып беру.</p> <p>Кейіпкерлердің әрекеттерін (қимылдарын) қайталатып ойнату. (Сөйлеуді дамыту)</p> <p>Бұтақтардан қора құрастыруды үйрету. (Құрастыру)</p>	<p>Балалардың дербес құрастыру әрекетін дамыту. (Құрастыру)</p> <p>Қимылды ойын: «Торғайлар»</p> <p>Қимылдарды үйлесімді орындауға, кейбір кейіпкерлердің қарапайым әрекеттерін жеткізе білуге үйрету (қоян сияқты секіру; аю сияқты қорбандап жүру).</p>
Серуеннен оралу	<p>Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюын үйрету. (дербес қимыл әрекеті).</p>				
Түскі ас	<p>Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, Балаларды үстел басында дұрыс отыру, үстелге қойылған ыдыстар мен заттарды таныстыруды жалғастыру (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)</p>				
Күндізгі ұйқы	<p>Ұйықтар алдында киімдерін шкафқа немесе орындыққа ұқыпты бүктеп қою. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)</p> <p>Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдату. Жағымды музыкамен сүйемелденетін ертегілер тыңдату. (көркем әдебиет)</p>				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	<p>Төсектен тұрып, түйіршекті және жұмсақ жолақшалармен жүруді дағдыландыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі)</p> <p>Жеке заттарды қолдану (қол орамал, майлық, орамал, тарақ, түбек), киіміндегі олқылықты байқау және оны өз бетінше, ересектердің көмегімен ретке келтіру, белгілі бір ретпен киіну және шешіну, әртүрлі ілгектерді қолдана білу (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)</p> <p>Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар).</p>				

Бесін ас	Үстел басындағы мәдениеттің қарапайым дағдыларын қалыптастыру: нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып шайнау, тамақ ішкенде сөйлемеу, үстел басында дұрыс отыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітаптарды қарап, суреттерде таныған бейнесін атату. (көркем әдебиет) Сазбалшық, ермексаз және оның қасиеттері туралы білімдерін қалыптастыру. Ағаштың діңін жасауды үйрету. Алақан арасында есуді үйрету. (мүсіндеу)	сазбалшықты дұрыс қолдануды жетілдіру. Бауырсақ мүсінін жасату. (мүсіндеу) Жапсыруға қызығушылықты ояту. Фланелеграфқа бауырсақ ертегісінің кейіпкерлерін жапсырту. (Жапсыру) Қаламмен бауырсақ салуды үйрету. (Сурет салу)	Мүсіндеудің қарапайым тәсілдерін (кесектерді үлкен бөліктерден бөліп алу, оларды біртұтас етіп біріктіру, сазбалшықты өздігінен илеу) үйрету. (мүсіндеу) Өлшеміне қарай біркелкі ойыншықтарды топтастыруды үйрету (сенсорика) Шармен көңілді би ұйымдастыру, ән айтқызу. (музыка)	Өлшемдері әртүрлі геометриялық фигураларды, өлшемі, пішіні, түсі бойынша ерекшеленетін біркелкі заттарды топтастыруды үйрету. (сенсорика) Көңіл күйді көтеру үшін түрлі түсті шарлар жасату. сазбалшықты дұрыс қолдануды жетілдіру. (мүсіндеу) Қаламды үш саусақпен, қатты қыспай ұстады үйрету. Шарлардың суретін салдырту. (Сурет салу)	Сурет салуда қарапайым элементтері ретінде тік және тұйықталған дөңгелек сызықтарды қағаз бетінде қаламды жеңіл жүргізумен салуды үйрету. Шарларды салдырту. (Сурет салу) Сазбалшық, ермексаз және оның қасиеттері туралы білімдерін қалыптастыру. (Мүсіндеу) Қағаз қасиеттері туралы түсініктерін қалыптастыру (Жапсыру)
Серуенге дайындық	Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен киюге және шешуге жаттықтыру. Киіміндегі ретсіздікті байқап, оны өз бетінше немесе ересектердің көмегімен жоюға, қол орамалды пайдалануға үйретуді жалғастыру. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлауды үйрету. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	Түсіне қарай ерекшеленетін біркелкі заттарды	Көңілді муызка қою. «Бауырсақ» әнін айтқызу. Қарапайым	Тұрғызылған қарапайым құрылыстарды атау,	Доппен ойындар. Фланелеграфқа	Қимылды ойын: «Құстың қауырсыны кімге

	<p>топтастыруды дамыту (сенсорика)</p> <p>Бейнелерді парак бетінде орналастыра отырып, түрлі-түсті дақтарды үйлестіру арқылы бере білуді үйрету. (сурет салу)</p>	<p>би қимылдары: шапалақтау және бір уақытта аяқпен тарсылдату, жартылай отыру, аяқтан аяққа тербелуді үйретуді жалғастыру (музыка)</p>	<p>қорапқа құрылыс бөлшектерін ұқыптылықпен жинауын пысықтау. (Құрастыру)</p> <p>дөңгелек және толқын тәрізді сызықтарды бейнелеу, дәстүрлі емес әдістермен суреттер салуды жетілдіру. Құмда сурет салдырту. (сурет салу)</p>	<p>топтағы доптармен түстес шарларды жапсырту. (жапсыру)</p>	<p>барады» Әр түрлі түсті және пішінді ойыншықтармен ойындар ойнату. Алу салу, ашу жабуға арналған ойын құралдарын пайдалануды дамыту. (сенсорика)</p>
<p>Балалардың үйге қайтуы</p>	<p>Балаға қойылатын сұрақтар туралы кеңес беру. Балалардың күн соңындағы көңіл күйін талқылау</p>				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қараша айы 2022жыл 2 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 07.11.2022	Сейсенбі 08.11.2022	Сәрсенбі 09.11.2022	Бейсенбі 10.11.2022	Жұма 11.11.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен, жүрекше стикер беріп қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Тәрбиешімен сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сұрақтарға жауап беру дағдысын қалыптастыру(сөйлеуді дамыту).				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың бала бақшаға көтеріңкі көңіл күймен келу жағдайларын талқылау. Балалардың денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу, күн сууына байланысты жылы киіндіруге кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, «Жапырақтар», саусақ ойыны «Қуырмаш» «Бір сөзбен ата» дидактикалық ойындарға қатысу белсенділігін арттыру Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ойыншықтарды топтастыру іс іркеттерді жасауына жағдай жасау Табиғат бұрышындағы тірі табиғат нысандарын бақылату барысында баланың сөйлеуін дамыту. (Балармен жеке жұмыс.)				
Таңертенгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертенгі жаттығуларды орындатуі (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. Жеңдерін өз бетімен түру, жуыну кезінде киімді суламау, жуыну кезінде суды шашыратпау білігін бекіту. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету) Өз орнын тауып отыру. Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру: нанды үгіспеу, тамақты ауызды жауып шайнау, ауызды толтырып сөйлемей. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтуды үйрету				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Көңілді муызка қою. Қарапайым би қимылдарын орындауды пысықтау: шапалақтау және бір уақытта аяқпен тарсылдату, жартылай отыру, аяқтан аяққа тербелу (музыка) Балалар қандай ойындар ойнағысы келетінін айтуын қалыптастыру.«Көліктер» тақырыбында жеке әңгімелер жүргізу Ұшақ, автобус, жеңіл көлік, поездпен таныстыру. Сөзді тыңдай білуге, ересектермен және құрдастарымен тілдік қарым-қатынас жасауды дамыту, қарапайым Кім? Не? Не істейді? сұрақтарға жауап беруге үйрету. Қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдауын дамыту және т. б. (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған		Музыка	Дене шынықтыру	Дене шынықтыру	Дене шынықтыру

<p>іс-әрекеттер</p>	<p>Жастарына сәйкес көркем шығармалар оқу. «Үйшік» ертегісі. Сөздерін қайталау. Кейіпкерлердің дауысын салуды үйрету. (көркем әдебиет және сөйлеуді дамыту)</p> <p>Бірдей көліктерді топтастырып ойнату. түрлі көлемдегі геометриялық пішіндерді негізгі көлемі неғұрлым ұқсас қасиеттері бойынша салыстыру және іріктеуді жетілдіру. (Сенсорика)</p>	<p>Поездың дауысы естірту. Балалардан бұл ненің дауысы? Сұрау. Осы дауысты бірнеше рет айтып қайталату. Содан соң суретін көрсету. Поезд туралы мультиден үзінді көрсету. Поезд болып бірінің артына бірі тұрып жүруді қйымдастыру. Құрастыру заттарынан бір қатарға тізіп поезд вагондарын жасату. (сөйлеуді дамыту, сенсорика, қоршаған ортамен танысу)</p>	<p>Көліктер, көше, жол туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру. Көлік құралдарының бірі автобуспен таныстыру. Автобусты тану, атау. Орындықтарды автобустағыдай қойып, отырып саяхатқа шығару. (Қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Фланелеграфта автобус орындықтарына адамдарды үйлестіріп жапсырту. (жапсыру)</p>	<p>Терезеге қаратып, далада жел тұрып, жаңбыр жауып тұрғанын бақылату. Желдің дауысын уууу деп салуды үйрету Саусақтарын алақанына ұрып, жаңбырдың тырс тырс дауысын салуды үйрету. Терезеден ұшақтың ұшқанын бақылау. Ұшақтың суретін көрсету. Оның ерекшеліктерімен таныстыру. (Сөйлеуді дамыту)</p> <p>Қағаздан ұшақ жасап беріп ұшырып ойнату. Кейбір бөліктерін өздері бүктеуіне мүмкіндік жасау. (сенсорика)</p>	<p>Бір бір ойыншықты таратып беру. сын есімдерді зат есімнің көпше түрімен сәйкестендіріп айтуын ұйымдастыру (мысалы көліктер әдемі, поезд ұзын) (сөйлеуді дамыту)</p> <p>«Санжардың ойыншықтары» әңгімесін оқып беру. көрнекіліксіз көркем шығарманы тыңдауын дамыту. (көркем әдебиет)</p>
<p>Серуенге дайындық</p>	<p>Қуыршағымызды серуенге шығарайық деп көрсету бойынша киімдерін киюді, қимыл белсенділігіне жағымды эмоциялық қарым-қатынас білдіруді және бұрын игерген қимылдарды өздігінен орындау дағдасын пысықтау. Киім шкафтарын тануды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ұсақ моториканы дамыту). Ересектің бақылауымен ойын әрекеттерін (спорттық, би) орындауға, қимыл белсенділігіне жағымды эмоция білдіруге, бұрын меңгерген қимылдарды өз бетінше орындауға ықпал танытуға баулу.</p>				
<p>Серуен</p>	<p>«Дұрыс», «дұрыс</p>	<p>Ағаш бұтақтарын тізіп</p>	<p>Автобус туралы тақпақ</p>	<p>Ауа райның</p>	<p>Серуенде</p>

	<p>емес», «қауіпті» түсініктерімен таныстыру . Көшедегі көліктердің қауыпты екенін түсіндіру. (Қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Көліктердің дөңгелектерін жасауда техникалық дағдыларды қалыптастыру (мүсіндеу)</p> <p>Қимылды ойын «Шарды ұста»</p> <p>Үш дөңгелекті велосипедке отыру, ересектердің көмегімен және көмегінсіз түсу, ересектердің көмегімен және өзбетімен рөлді басқаруды үйрету (дене шынықтыру)</p>	<p>поезд жасату. (құрастыру)</p> <p>Ағаштарды бақылау, жел тұрғанда олардың жапырақтарының қимылына назар аударту.</p> <p>Қимылды ойын: «Поезд»</p>	<p>жаттау.</p> <p>Автобусқа асығып, жолды кесіп өтпеуді көрсетіп түсіндіру. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)</p> <p>Жапырақтарды теру, құмыраға салу дағдысын бекіту. (сенсорика)</p> <p>Балалардың дербес әрекеті, еркін ойындары</p> <p>Қимылды ойын «Шарды ұста»</p>	<p>ерекшеліктерін байқату.</p> <p>Желде ұшақтың қатты ұшатынын байқату. (Қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Балалардың дербес әрекеті.</p> <p>Қимылды ойын: «Ұшақтар»</p> <p>Фланелеграфқа ұшақты жапсырту. (жапсыру)</p>	<p>табиғатты бақылауды үйрету.</p> <p>Аулада ересектердің еңбегіне қосылып, көмектесуді ұйымдастыру (Қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Ірі жұмсақ құрылыс материалдарынан өзіміз отыратын орындықтар құрастырып алайық деп құрастыру әдістерін үйрету (Құрастыру)</p> <p>Балалардың дербес әрекеті.</p> <p>Қимылды ойын: «Өз орындығыңды тап»</p>
<p>Серуеннен оралу</p>	<p>Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киноін қалыптастыру. (дербес қимыл әрекеті).</p>				
<p>Түскі ас</p>	<p>Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу»</p>				

	Балаларды үстел басында дұрыс отыру, үстелді даярлау заттарымен таныстыруды жалғастыру (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)				
Күндізгі ұйқы	Киімдерді шкафқа немесе орындыққа ұйқыға жатар алдында ұқыпты жинау білігін бекіту. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдату. Бесік жырын айтып беру (көркем әрекет)				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Төсектен тұрып, түйіршекті және жұмсақ жолақшалармен жүруді дағдыландыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру, асты тауысып жеуге дағдыландыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Көңілді музыканың берілген сипатына сай қимылдар жасату (музыка) Балалардың қалауы бойынша дамытушы орталықтарда дербес әрекеттер. Дайын жапсыру пішіндерінің ішінен көлік бейнелерін табу, фланелеграфқа жапсырту. (Жапсыру) балалардың бейнелеу әрекетіне деген қызығушылығын ояту. Түзу, көлденең, тік, толқын тәрізді сызықтарды парақ бетінде салуын үйрету. Көлік бейнесін бояту.	Балалардың қалауы бойынша орталықтарға бөлініп, поезд сурет бояту, сазбалшық және оның қасиеттері туралы білімдерін қалыптастыру арқылы поезд дөңгелектерін мүсіндету. Фланелеграф тақтасына поезд вагондарын тізбекпен жапсырту. (Сурет салу) (Мүсіндеу) (Жапсыру)	Дамытушы орталықтарда балалардың бастамасымен құрылыс материалдарынан автобустар құрастыру ойындарын ойнату. Парақ бетінде автобусты орналастыру әрекетін дамыту. Сазбалшықты дұрыс қолдану біліктерін жетілдіру (Құрыстыру, сурет салу, мүсіндеу)	Ұшақтарды бояту. Балалардың ашық түсті бояуларға деген эмоционалды - эстетикалық қатынасын тәрбиелеу (сурет салу) Бұтақтардан ұшақты құрастыруды үйрету. (Құрастыру)	«Артығын тап» ойынын ұйымдастырып саусақ қимылын дамыту. Көліктердің арасынан басқа заттарды табуды жетілдіру. (сенсорика) Қандай сурет сала алатынымзды көрсетейік. Қалаулары бойынша шығармашылықпен айналысуына жағдай жасау. Балалардың еркін әрекетін дамыту. (Сурет салу) Сазбалшықты

	Көліктерге арнап жолдар салдырту. (сурет салу)				алақан арасына алып мыжу дағдысын дамыту (Мүсіндеу) Фланелерафқа көлік түрлерін жапсырту. (Жапсыру)
Серуенге дайындық	Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен киюге және шешуге жаттықтыру. Киіміндегі ұқыпсыздықты байқап, оны өз бетінше, ересектердің көмегімен жоюға, қол орамалды пайдалануға үйретуді жалғастыру. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	Балалардың қалауы бойынша ойыншықтарды алып, шығу, олармен еркін ойындарда баланың дербес әрекетін дамыту (кұрастыру) Қимылды ойын «Шарды ұста»	Ертегі оқып оны ойыншықтар, суреттер, үстел үсті театрының кейіпкерлерін және басқа да көрнекі құралдарды көрсетумен сүйемелдеп мазмұнын түсінуге үйрету (көркем әдебиет) Қимылды ойын: «Өз үйінді тап»	Автобус, поезд, көлік дауысын салу арқылы сөйлеу дағдысын жетілдіру. Қимылды ойын: «Өза үйінді тап» Көңілді музыканың сипатына сай қимылдар жасату. «Әнші балапан» (музыка)	«Санжардың ойыншықтары». Әңгіме оқып беру. Ойыншықтарға беру. Ойыншықтарға үйрету. (көркем әдебиет) Доппен ойындар.	Қимылды ойын: «Құстың қауырсыны кімге барады» Бірдей көліктерді топтастырып ойнату. (Сенсорика)
Балалардың үйге қайтуы	Табиғи материалдармен ойын ойнауды ұсыну Көлікте жүргендей болып ойнауды ұсыну. Апта бойғы жұмыстар бойынша ақпарат беру.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қараша айы 2022жыл 3 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 14.11.2022	Сейсенбі 15.11.2022	Сәрсенбі 16.11.2022	Бейсенбі 17.11.2022	Жұма 18.11.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Тәрбиешімен сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сұрақтарға жауап беру дағдысын қалыптастыру(сөйлеуді дамыту).				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу. Отбасында шынығу маңызы жөнінде ақпарат алу, кеңес беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, Үстел үсті ойыны «Ұқсасын тап», Дидактикалық ойын «Дәл осындайды тауып ал», «Анасын тап» Саусақ ойыны «Биші адамдар», Суретпен әңгіме:«Салыстыр да, атын ата» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ойыншықтарды топтастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы тірі табиғат нысандарын бақылату. Балармен жеке жұмыс.				
Таңертенгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертенгі жаттығулар жасату (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. Жеңдерін өз бетімен түру, жуыну кезінде киімді суламау, жуыну кезінде суды шашыратпау білігін бекіту. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету) Өз орнын тауып отыру. Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру: нанды үгіспеу, тамақты ауызды жауып шайнау, ауызды толтырып сөйлемей. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтуды үйрету				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. Көңілді видео музика сүйемелдеуімен қою. Қарапайым би қимылдары: шапалақтау және бір уақытта аяқпен тарсылдату, жартылай отыру, аяқтан аяққа тербелу (музыка) Балалар қандай ойындар ойнағысы келетінін айтуын қалыптастыру. «Шынықсаң шымыр боласың» тақырыбында жеке әңгімелер ұйымдастыру. Сөзді тыңдай білуге, ересектермен және құрдастарымен тілдік қарым-қатынас жасауды дамыту, қарапайым Кім? Не? Не істейді? сұрақтарға жауап беруге үйрету. Қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдату және т. б. (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған		Музыка	Дене шынықтыру	Дене шынықтыру	Дене шынықтыру

<p>іс-әрекеттер</p>	<p>Қонаққа есікті қақтырып спортшы баланы кіргізу (мектепалды топтың баласы) Ол балаларға жаңа ойыншықар алып келгенін айтқан соң әр балаға доптар, құрсаулар, секіргіштен береді. Балалар алған заттарын атап, қалай ойнайтынын көрсетеді. Балаларға спортшы баланың жасаған жаттығуларын қайталап жасайды үйрету. (сөйлеуді дамыту)</p> <p>Көңілді музыка сүйемелдеуім ен балалардың бірге би билеуін ұйымдастыру (музыка)</p>	<p>Тазалық құралдарын көрсету. Атауларын атату, қуыршақтарға күтім жасату. Не істеп жатқандарын айтқызу. «Қуыршақ» тақпағын жаттату. Жуын,жуын,жуынсақ Қандай жақсы қуыршақ! Қазір аппақ боласың Қуанады анашың <i>М.Жаманбалинов</i> (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</p> <p>Тазалық құралы сабынның суретін салдырту, сазбалшықтан сабын мүсінін жасату. Тазалық құралдарын тауып жапсырту жұмыстарын орындау дағдысын жетілдіру (сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)</p>	<p>Шынықтыру құралдарын қима карточкалардан құрастырту. Құрастырған бейнесі туралы өз ойын айтуын дағдыландыру. (сөйлеуді дамыту, құрастыру)</p> <p>Балалардың сүйікті ойыншығы допты сазбалшықтан мүсіндеуді пысықтау. (мүсіндеу)</p>	<p>Үстел үсті театры арқылы «Үш торай» ертегісін тыңдап, айтып берумен эмоциалды қабылдауды үйрету. (көркем әдебиет) Ертегі кейіпкерлерін тану, көрсетіп атауды. Не істеді сұрағына жауап беруді үйрету. Ересектермен және құрдастарымен тілдік қарым-қатынас жасауды дамыту (сөйлеуді дамыту)</p> <p>Ойыншықтар әнін тыңдау.Балалардың қарапайым би қимылдарын жасату: шапалақтау және бір уақытта аяқпен тарсылдату, жартылай отыру, аяқтан аяққа тербелуін жетілдіру (музыка)</p>	<p>Балаларды ересектердің сөзін тыңдай білуге дағдыландыру. Топпен бірге «қуыршақ» тақпағын айтуды үйрету (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет)</p>
<p>Серуенге дайындық</p>	<p>Көрсету бойынша киімдерін киеді, қимыл белсенділігіне жағымды эмоциялық қарым-қатынас білдіреді, бұрын игерген қимылдарды өздігінен орындай алады. Киім шкафтарын тануды қалыптастыру (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ұсақ моториканы дамыту).</p>				
<p>Серуен</p>	<p>Құмға таяқпен тік, толқын тәрізді және материалдарынан</p>	<p>Құрастыру</p>	<p>Аулада тазалық жұмыстарын</p>	<p>Қимылды ойын: «Поезд» поезда бара</p>	<p>Аулаға ұшып келетін құстарды</p>

	<p>тұйықталған дөңгелек сызықтарды ырғақты сызып салуды қайталау (жаңбыр, қар, жол, түгін) (сурет салу)</p> <p>Күз мезгілінің ерекшеліктеріне назар аударту. Жел соғып тұр, далада салқын секілді сипаттарды атауын қалыптастыру. Қоршаған табиғаттың сұлулығын қабылдауын ұйымдастыру. (қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Еркін ойындар</p>	<p>машиналардың жолдарын құрастыруды дамыту. (құрастыру)</p> <p>Жел қалай соғады. Жапырақтардың тербелгенін көрсету дағдыларын пысықтау. (қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Еркін ойындар, жеке жұмыстар</p>	<p>ұйымдастырып балаларды ағаштардан түскен бұталарды теруге қатыстырып еңбектенуге үйрету. (қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Еркін ойындар.</p> <p>Қимылды ойын: «Нысанға қарай жүгір»</p>	<p>жатқанда желдің соғуын бақылату. Құстарға жем су бергізу. (қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Еркін ойындар</p> <p>Құмда сурет салдырту. Ермексазбен еркін ойындар. (мүсіндеу, сурет салу)</p>	<p>бақылау (қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Ағаштардың түскен бұтақтарын жапырақтарын жинап, шелекке салу (сенсорика)</p> <p>Еркін ойындар</p>
<p>Серуеннен оралу</p>	<p>Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. (дербес қимыл әрекеті).</p>				
<p>Түскі ас</p>	<p>Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» көркем сөзді эмоционалы қабылдауды үйрету.</p> <p>Балаларды үстел басында дұрыс отыру, үстелді даярлау заттарымен таныстыруды жалғастыру (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)</p>				
<p>Күндізгі ұйқы</p>	<p>Киімдерді шкафқа немесе орындыққа ұйқыға жатар алдында ұқыпты жинау білігін бекіту.</p> <p>Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)</p> <p>Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Бесік жырын айтып беру. (көркем әрекет)</p>				
<p>Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары</p>	<p>Төсектен тұрып, түйіршекті және жұмсақ жолақшалармен жүруді дағдыландыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі)</p> <p>Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету.</p>				

	(өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар) .				
Бесін ас	Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру, асты тауысып жеуге дағдыландыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Қалауы бойынша дамытушы орталықтарда еркін іс әрекеттерді жасату. Спорттық ойын құралдарын фланелеграфта жапсырту (жапсыру) Сазбалшықты дұрыс қолдану біліктерін жетілдіру, доп, құрсау жасату (мүсіндеу)	«Қуыршағым» әнін айтқызу. видео арқылы көруін ұйымдастыру. Бірге қимыл жасату. (музыка) Көлеміне қарай ерекшеленетін біркелкі ойыншықтарды топтастыруды пысықтау (сенсорика)	Таныс тақпақты қайталау, жаттату. Жеке балалармен жұмыс жасау. (көркем әдебиет) Балалардың қалауы бойынша еркін тақырыпта кітіптардан сурет қарату сұрақтарға жауап беруін дамыту. Құмда доп салуды пысықтау (сурет салу)	Еркін іс әрекеттер Сенсорлық ойындар, кітаптардан «Үш торай» ертегісінің кейіпкерлерінің суреттерін фланелеграфқа ертегі желісі бойынша жапсырту. (сенсорика, жапсыру)	Қалауы бойынша шариктер суретін салуды жетілдіру. Түрлі түсті ермексаздан шариктер жасату. Фланелеграфқа шариктер жапсырып, моншақ тізуді үйрету. (сурет салу, мүсіндеу, жапсыру) Еркін іс әрекеттер
Серуенге дайындық	Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен киюге және шешуге жаттықтыру. Киіміндегі ұқыпсыздықты байқап, оны өз бетінше, ересектердің көмегімен жоюға, қол орамалды пайдалануға үйретуді жалғастыру. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) .				
Серуен	Қ/о «Шеңберге тез тұр» Еркін ойындар Жеке әңгімелесулерде баланың сөйлеу дағдысын жетілдіру Құрастыру материалдарынан үйшік, мәшіне және т.б құрастыруды дамыту. (құрастыру)	Кітаптар қарату. Қарапайым (Кім? Не? Не істейді? және тағы басқа) және бірте-бірте күрделі (Нені ұстады? Нені әкеледі?) сұрақтарға жауап беруге үйрету. Балалармен жеке жұмыстар. Қ/О «Поезд»	Қол қимылын дамытуға арналған ойыншықтармен ойындар ойнату (сенсорика) Қ/о «Шеңберге тез тұр»	Қ/о «Күн мен жаңбыр» Бүгінгі күннің ерекше сәттері жайында әңгімелесу. бір-бірінің атын атап, қарым-қатынас жасай алуы, жолдастарының есімдерін есте сақтауын	Пласстмасс құрастыру материалдарынан әр түрлі құрылымдар құрастыруын ұйымдастыру. (құрастыру) Қ/О Құстардың ұшып келуі» Еркін ойындар.

				қалыптастыру Құрастыру материалдарымен еркін ойындар ойнату. (құрастыру)	
Балалардың үйге қайтуы	Үйде ойналатын ойындар ұсыну. Апта бойы алған әсерлерін сұрау, әңгімелесу дағдысын қалыптастыруды үйде жалғастыруды ұсыну.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қараша айы 2022 жыл 4 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 21.11.2022	Сейсенбі 22.11.2022	Сәрсенбі 23.11.2022	Бейсенбі 24.11.2022	Жұма 25.11.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасап, смалик арқылы көңіл күйін көтеру. Тәрбиешімен сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сұрақтарға жауап беру дағдысын қалыптастыру(сөйлеуді дамыту).				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, Үстел үсті ойыны «Ұқсасын тап», Дидактикалық ойын «Зейінді бол», «Кім жоқ?», «Бұл не?» Саусақ ойыны «Орманда», Суретпен әңгіме:«Салыстыр да, атын ата» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ойыншықтарды топтастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы өсімдіктерді бақылау. Балармен жеке жұмыс.				
Таңертеңгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертеңгі жаттығуларды жасату (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. Жеңдерін өз бетімен түру, жуыну кезінде киімді суламау, жуыну кезінде суды шашыратпау білігін бекіту. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету) Өз орнын тауып отыру. Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру: нанды үгіспеу, тамақты ауызды жауып шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтуды үйрету				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. «Қошақаным қайда екен» әнін қойып балаларға түрлі қимылдар жасату. Балалар қандай ойындар ойнағысы келетінін айтуын қалыптастыру. «Үй жануарлары» тақырыбында жеке әңгімелер. Сөзді тыңдай білуге, ересектермен және құрдастарымен тілдік қарым-қатынас жасауды дамыту, қарапайым Кім? Не? Не істейді? сұрақтарға жауап беруге үйрету. Қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау және т. б. (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған іс-әрекеттер		Дене шынықтыру	Музыка	Дене шынықтыру	Дене шынықтыру
	Үй жануарлар туралы мультфильм көрсету. Суреттерден тану, атауларын атату. Дауыстарын салдырту.	Сиыр мен бұзаудың суретін көрсету. Әр балаға бір біреуден таратып атауын атату. Дыбысын қайталап,	Жылқы мен құлынның суретін, ойыншығын тамашалту. Балалардың олар жайлы ойын тыңдау.	Таңдауы бойынша үй жануарларын төлдерімен фланелеграфта жапсырту.	Үй жануарларының ойыншықтарымен балалардың еркін әрекетін ұйымдастыру. Бір

	<p>(сөйлеуді дамыту)</p> <p>Кітаптардан «жеті лақ» ертегісінің көрсету. Суреттерге қарап ертегіні желісін бұзбай айту дағдысын қалыптастыру.</p> <p>Дидактикалық ойын «Кім екенін тап» ертегі желісі бойынша ойыншықты тауып, атату.</p> <p>(көркем әдебиет)</p>	<p>атауын атау, сұрақтарға жауап беру аясында байланыстырып сөйлеуді үйрету</p> <p>Көңілді әуенге билету.</p> <p>«Қошақаным» әніне қосылып айтуды дамыту.</p> <p>(сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, музыка)</p>	<p>Дауысын салу, атын атауды жетілдіру.</p> <p>(сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</p> <p>Құлыншақты бояту.</p> <p>Балалардың бейнелеу әрекетіне деген қызығушылығын ояту</p> <p>(сурет салу)</p> <p>Саусақ бұлшық еттерін дамытуға арналған ойыншықтармен еркін ойындарды ойнату</p> <p>(сенсорика)</p>	<p>Қой мен қозы туралы кітаптардан суреттер қарату.</p> <p>Балалардың көркемдік қабылдауларын дамыту; Өз бетінше білгенін айтуды үйрету.</p> <p>(сурет салу, мүсіндеу жапсыру)</p>	<p>Бірімен қарым қатынас жасауын қалыптастыру.</p> <p>(көркем әдебиет)</p> <p>Бірдей жануарлардан топтар құрастыру және олардың біреуін бөліп көрсету дағдысын қалыптастыру.</p> <p>(сенсорика)</p>
Серуенге дайындық	<p>Балалардың дербес қимыл белсенділігін дамыту. Ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу. Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).</p>				
Серуен	<p>. Ауа райына байланысты жылы киінуді қалыптастыру. Бас киімдерін шешуге болмайтынын үйрету. Жел, жаңбыр, суық сөздерін айтқызу.</p> <p>(қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Ұжымдық сурет салу. Таяқтармен құмда желдің жаңбырдың суретін салу. (сурет салу)</p> <p>Еркін ойындар</p>	<p>Балабақша ауласын таныстыру, ауа райы туралы айтып беру.</p> <p>(қоршаған ортамен танысу)</p> <p>Спорт залға бару. Ондағы доптармен ойнату. Ауада сурет салуды үйрету. (сурет салу)</p> <p>Дидактикалық ойын «Дыбысынан тап»</p> <p>Үй жануарларының дауысынан тану дағдысын жетілдіру.</p>	<p>Кітаптардан жылқы мен оның түрлерін қарау. Олар туралы білетінін айтқызу.</p> <p>(көркем әдебиет)</p> <p>Балалардың дербес әрекеттері</p> <p>Аспандағы бұлтқа, жаңбыр мен желге қарауды ұйымдастыру</p> <p>Өзгерістерді байқауды үйрету.</p> <p>Ағаштарды бақылату.</p> <p>(қоршаған ортамен</p>	<p>Құрастыру ойыншықтарымен таза ауада ойындар (құрастыру)</p> <p>Жапырақтармен, бұтақтарды жинап себетке салуды ұйымдастыру.</p> <p>Олардың ағаштан түскенін байқату.</p> <p>(қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Қимылды ойын</p>	<p>Үй жануарлары туралы қарапайым түсініктерін ойындар арқылы қалыптастыру</p> <p>(қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Еркін ойындар</p>

	Саусақ бұлшықеттерін дамытуға арналған ойыншықтармен ойындар ойнату (сенсорика)		таныстыру)	«Түсіне қарай жина» доптармен ойын	
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. (дербес қимыл әрекеті).				
Түскі ас	Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу» Балаларды үстел басында дұрыс отыру, үстелді даярлау заттарымен таныстыруды жалғастыру (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)				
Күндізгі ұйқы	Киімдерді шкафқа немесе орындыққа ұйқыға жатар алдында ұқыпты жинау білігін бекіту. Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Бесік жырын айтып беру (көркем әрекет)				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	Төсектен тұрып, түйіршекті және жұмсақ жолақшалармен жүруді дағдыландыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі) Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту) Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар).				
Бесін ас	Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру, асты тауысып жеуге дағдыландыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Балалардың таңдауы бойынша ермексаздан лақтарға қорек жасау дағдыларын, ертегі кейіпкерлерін ретімен фланелеграфта жапсыру дағдыларын пысықтау (мүсіндеу, жапсыру)	Құрастыру ойыншықтарынан қоралар құрастыруды жетілдіру (Құрастыру) Фланелеграфта үй жанурларын төлдерімен сәйкестендіріп жапсыруды меңгерту	Балалардың қалауы бойынша еркін ермексаздан мүсіндеу дағдыларын жетілдіру. (Мүсіндеу) Құрастыру материалдарынан үйшік жасауға көмектесу дербес қимыл жасауын	Дидкатикалық ойын «Бұл қай жануар?» Суреттің жартысын көрсету арқылы атауын атап, әңгімелеу дағдысын дамыту (көркем әдебиет) Ойыншықтарды шашып тастап, қайта	Балалардың таңдауы бойынша ертегі кейіпкерлері немесе ойдан шығарылған ертегі кейіпкерлерін суретін тауып, мүсінін жасау дағдыларын дамыту. Дайын пішіндерден ертегі

		(Жапсыру)	дамыту(құрастыру) Ойыншық атқа мініп ойнауды үйрету. «Тұлпарым» әнін тыңдату, бірге қимылдар жасату (музыка)	жинауды қалыптастыру. (сенсорика)	кейіпкерін жапсыру амалдарын қалыптастыру. (сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)
Серуенге дайындық	Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).				
Серуен	Қ/О «Қуыр-қуыр қуырмаш» Лақтардың суретін құрастыруын жаттықтыру. (кесін екі карточкамен жұмыс) (құрастыру) Еркін ойындар Жеке әңгімелесулерді жүргізу	Қ/о «Шарды ұста» Балалардың дербес әрекеттері Саусақ бұлшықеттерін дамытуға арналған ойыншықтармен еркін ойындар ойнату (сенсорика)	Қ/О «Ақ доп, қызыл доп». Балалардың дербес әрекеттері Еркін ойындар	Ертегідегі үй жануарларға тән ерекшеліктермен таныстыру, дене бөліктерін (танауы, құйрығы, аяқтары) ажыратып және атай білуге үйрету (қоршаған ортамен таныстыру) Қ/о «Қуыр-қуыр қуырмаш» Бүгінгі күннің ерекше сәттері жайында әңгімелесу Балалардың дербес әрекеттері	Қ/О «жүгіріп қағып ал» Балалардың дербес әрекеттері Еркін ойындар Құрастыру ойыншықтарынан үй жануарларын құрастыруды ұсыну (Құрастыру)
Балалардың үйге қайтуы	Жеті лақ, үйшік мультфильмін бірге тамашалауға кеңес беру. Ертегілер кітабын бірге қарауға кеңес беру. Баланың үйдегі күн тәртібінде ойынның маңыздылығы тақырыбында әңгімелесу.				

Тәрбиелеу - білім беру процесінің циклограммасы
Қараша айы 2022 жыл 5 апта

Күн тәртібінің кезеңдері	Дүйсенбі 28.11.2022	Сейсенбі 29.11.2022	Сәрсенбі 30.11.2022	Бейсенбі 01.12.2022	Жұма 02.12.2022
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу, смалик арқылы көңіл күйін көтеру.. Тәрбиешімен сәлемдесуді үйрету. Баладан қандай көңіл күймен келгенін сұрап, сұрақтарға жауап беру дағдысын қалыптастыру(сөйлеуді дамыту).				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың бала бақшаға жылдам бейімделу жағдайларын талқылау. Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата-анамен әңгімелесу.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, Үстел үсті ойыны «Ұқсасын тап», Дидактикалық ойын «Зейінді бол», «Кім жоқ?», «Бұл не?» Саусақ ойыны «Орманда», Суретпен әңгіме:«Салыстыр да, атын ата» Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояу, ойыншықтарды топтастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышындағы өсімдіктерді бақылату. Балармен жеке жұмыс.				
Таңертенгі жаттығу	Қараша айына арналған таңертенгі жаттығуларды жасату (Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі, ойын әрекеті).				
Таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. Жеңдерін өз бетімен түру, жуыну кезінде киімді суламау, жуыну кезінде суды шашыратпау білігін бекіту. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету) Өз орнын тауып отыру. Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру: нанды үгіспеу, тамақты ауызды жауып шайнау, ауызды толтырып сөйлемеу. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтуды үйрету				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Таңғы жиын. «Бала баламыз, Бақшамызға барамыз, Күні бойы қызыққа Батамызда қаламыз.» (көркем әдебиет) тақпағын естеріне түсіріп айту.Балалар қандай ойындар ойнағысы келетінін айтуын қалыптастыру. «Үй құстары» тақырыбында жеке әңгімелер. Сөзді тыңдай білуге, ересектермен және құрдастарымен тілдік қарым-қатынас жасауды дамыту, қарапайым Кім? Не? Не істейді? сұрақтарға жауап беруге үйрету. Қызығушылықтары бойынша әрекет түрін таңдау және т. б. (сөйлеуді дамыту)				
Ұйымдастырылған		Дене шынықтыру	Музыка	Дене шынықтыру	Дене шынықтыру

<p>іс-әрекеттер</p>	<p>Үй құстары атты мультфильм көрсету. Мультфильм желісі бойынша айтылған сөздерді қайталап айтуын үйрету (сөйлеуді дамыту)</p> <p>Кітаптардан «Ұсқынсыз үйрек» ертегісінің кітабын көрсету. Суреттерге қарап ертегіні желісін бұзбай айту дағдысын қалыптастыру.</p> <p>Дидактикалық ойын «Кім екенін тап» ертегі желісі бойынша ойыншықты тауып, атауын дамыту. (көркем әдебиет)</p> <p>Бастыру әдісімен үй құстарын салдырту. (сурет салу)</p>	<p>Тауық пен баланның суретін көрсету, сұрақтарға жауап беру аясында байланыстырып сөйлеуді үйрету</p> <p>Көңілді әуенге би билету. «Менің шөжегім» әніне қосылып айтуды үйрету. (сөйлеуді дамыту, көркем әдебиет, музыка)</p>	<p>Қуыр-қуыр, қуырмаш Балапанға бидай шаш Әжең келсе есік аш Қасқыр келсе мықтап бас</p> <p>Мультфильм көру. Бірге айту, әр баламен ойнау. Сөздерін қайталап айтқызу. (сөйлеуді дамыту және көркем әдебиет)</p> <p>Үйректі бояту. Балалардың бейнелеу әрекетіне деген қызығушылығын ояту (сурет салу)</p> <p>Саусақ бұлшықеттерін дамытуға арналған ойыншықтармен еркін ойындар ойнату (сенсорика)</p>	<p>Таңдауы бойынша үй құстарын бояту, ермексаздан мүсінін жасату, фланелеграфта бір қатарға жапсыру жұмыстарды орындауға талпындыру. Балалардың көркемдік қабылдауларын дамыту; (сурет салу, мүсіндеу жапсыру)</p>	<p>Тауық, әтеш, балапан суреттерін көрсетіп бір отбасы екенін түсіндіру. Дауыстарын салдырту. Атауларын атау. ойын еркін әрекетін ұйымдастыру. Бір бірімен қарым қатынас жасауын қалыптастыру. (көркем әдебиет)</p> <p>Бірдей құстардан топтар құрастыру және олардың біреуін бөліп көрсету дағдысын қалыптастыру. (сенсорика)</p>
<p>Серуенге дайындық</p>	<p>Балалардың дербес қимыл белсенділігі үшін жағдай жасау, ойын құрал-жабдықтады дұрыс пайдалану туралы әңгімелесу.</p> <p>Балаларды ретімен киіндіру (ауа-райы жағдайына байланысты), дұрыс киінуді бақылау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинауды қалыптастыру (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).</p>				
<p>Серуен</p>	<p>Балабақша ауласындағы құстарды қарау, бақылату. (қоршаған ортамен таныстыру)</p>	<p>Балабақша ауласын таныстыру, ауа райы туралы айтып беру. (қоршаған ортамен танысу)</p> <p>бормен еркін сурет</p>	<p>Кітаптан үйрек, қаздың суретін қарау, дауысын салуын пысықтау. (көркем әдебиет)</p> <p>Балалардың дербес</p>	<p>Құрастыру ойыншықтарымен таза ауада ойындар ойнату (құрастыру)</p> <p>Жапырақтармен,</p>	<p>Үй құстарына тән ерекшеліктермен таныстыру, дене бөліктерін (тұмсығы, қанаттары құйрығы, аяқтары,)</p>

	<p>Еркін ойындар</p> <p>Саусақ бұлшықеттерін дамытуға арналған ойыншықтармен еркін ойындар ойнату (сенсорика)</p>	<p>салдырту. (сурет салу)</p> <p>Қимылды ойын «Түсіне қарай жина» доптармен ойын ойнату</p>	<p>әрекеттері</p> <p>Аспандағы бұлтқа, жаңбыр мен желге қарауды ұйымдастыру</p> <p>Өзгерістерді байқауды үйрету. (қоршаған ортамен таныстыру)</p>	<p>бұтақтарды жинап себетке салғызу</p> <p>Олардың ағаштан түскенін байқату. (қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Қ/о «Шарды ұста»</p>	<p>ажыратып және атай білуге үйрету</p> <p>Балабақша ауласында ұшып жүрген құстардың қанаттарын көрсету. Құстар ұқсап қанаттарын қағу секілді қимылдарды жасату. (қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Еркін ойындар</p>
Серуеннен оралу	<p>Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. (дербес қимыл әрекеті).</p>				
Түскі ас	<p>Түскі ас алдында гигиеналық шараларды орындау : қолды дұрыс жуу, өз орамалының орнын білу, қолды дұрыс сүрту, орамалды ілу көркем сөз қолдану, мысалы «Сылдырлайды мөлдір су, мөлдір суға қолыңды жу»</p> <p>Балаларды үстел басында дұрыс отыру, үстелді даярлау заттарымен таныстыруды жалғастыру (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)</p>				
Күндізгі ұйқы	<p>Киімдерді шкафқа немесе орындыққа ұйқыға жатар алдында ұқыпты жинау білігін бекіту.</p> <p>Өз төсек орнын тауып жатуды үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)</p> <p>Балалардың тыныш ұйықтауы үшін жайы баяу музыка тыңдау. Жайлы тынышталдыратын музыка қойып қою (көркем әрекет)</p>				
Біртіндеп ұйқыданояту, сауықтыру шаралары	<p>Төсектен тұрып, түйіршекті және жұмсақ жолақшалармен жүруді дағдыландыру. (дене жаттығулар мен белсенділігі)</p> <p>Киімдерін реттілікпен өздігінен киіну. Түймелерін қадау, сырмаларын сыру, аяқ киімдерін дұрыс киюді үйрету. (өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту)</p> <p>Қолдарын жуу, құрғатып сүрту, сүлгіні өз орнына іліп қоюды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар).</p>				
Бесін ас	<p>Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру, асты тауысып жеуге дағдыландыру. (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)</p>				

<p>Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)</p>	<p>Балалардың таңдауы бойынша ермексаздан үй құстарына арналған жем жасату фланелеграфта үй құстарын тауып жапсыру дағдыларын пысықтау (мүсіндеу, жапсыру)</p>	<p>Құрастыру ойыншықтарынан балапанды құрастыруды үйрету (Құрастыру)</p> <p>Тауықтармен балапанды жапсыруды менгерту (Жапсыру)</p> <p>Ермексаздан құстарға жем жасату.</p>	<p>Балалардың қалауы бойынша еркін әрекеттерді таңдауын ұйымдастыру.</p> <p>Ермек саздан үйректі мүсіндеу дағдыларын жетілдіру. (Мүсіндеу)</p> <p>Құрастыру материалдарынан үйшік жасауға көмектесу дербес қымыл жасауын дамыту (құрастыру)</p>	<p>Дидкатикалық ойын «Бұл қай құс?» Құстардың ойыншықтарын көрсету арқылы атауын атап, әңгімелеу дағдысын дамыту (көркем әдебиет)</p> <p>Үй құстарын шашып тастап, қайта жинату. (сенсорика)</p>	<p>Кітаптарды көрсетіп, балалардың сұранысы бойынша ертегі оқып беру. Балалардың таңдауы бойынша ертегі кейіпкерлері немесе ойдан шығарылған ертегі кейіпкерлерін суретін тауып, мүсінін жасау дағдыларын дамыту. Дайын пішіндерден ертегі кейіпкерін жапсыру амалдарын қалыптастыру. (сурет салу, мүсіндеу, жапсыру)</p>
<p>Серуенге дайындық</p>	<p>Киімдерін реттілік сақтап дұрыс киінуге үйрету. Достарына көмектесу. Қатармен жұптасып жүруді, қатарды бұзбауды үйрету. Таза ауада қандай ойындар ойнайтынын балалармен жоспарлау. (сөйлеуді дамыту, өзіне-өзі қызмет ету дағдылары, ірі және ұсақ моториканы дамыту).</p>				
<p>Серуен</p>	<p>Қ/О «Қуыр-қуыр қуырмаш»</p> <p>Тастардан мұнара құрастыруды көрсетіп үйрету. (құрастыру)</p> <p>Еркін ойындар Жеке әңгімелесулер</p>	<p>Қ/о «Шарды ұста» Балалардың дербес әрекеттері</p> <p>Саусақ бұлшықеттерін дамытуға арналған ойыншықтармен еркін ойындар ойнату (сенсорика)</p>	<p>Қ/О «Ақ доп, қызыл доп».</p> <p>Балалардың дербес әрекеттері Еркін ойындар</p>	<p>Үй құстарына тән ерекшеліктермен таныстыру, дене бөліктерін (тұмсығы, қанаттары құйрығы, аяқтары,) ажыратып және атай білуге үйрету (қоршаған ортамен таныстыру)</p> <p>Қ/о «Қуыр-қуыр қуырмаш»</p>	<p>Қ/О «жүгіріп қағып ал»</p> <p>Балалардың дербес әрекеттері</p> <p>Еркін ойындар</p> <p>Құрастыру ойыншықтарынан жемістерді құрастыруды</p>

				Бүгінгі күннің ерекше сәттері жайында әңгімелесу Балалардың дербес әрекеттері	үйрету (Құрастыру)
Балалардың үйге қайтуы	Шалқан, бауырсақ мультфильмін бірге тамашалауға кеңес беру. Ертегілер кітабын бірге қарауға кеңес беру. Баланың үйдегі күн тәртібінде ойынның маңыздылығы тақырыбында әңгімелесу.				

ТАҢЕРТЕҢГІ САУЫҚТЫРУ ЖАТТЫҒУЛАР

Қараша айы

1. Бастапқы қалып: Тәрбиешінің соңынан жүріп (15 сек) сапқа тұрады.
2. Бастапқы қалып: Балалар қолдарын белдеріне қойып, оң – сол жаққа иіліп сап түзеп жүреді. (Қонжықтар серуенге шықты).
3. Бастапқы қалып: Қолдарын белдеріне қойып бытырап жүреді. Еңкейіп қолдарын еденге тигізеді. (Қонжықтар жиде тереді).
4. Бастапқы қалып: Оңға бұрылып бойымен тәрбиешінің соңынан қолдарын бүйіріне қойып жүру

ҚИМЫЛДЫ ОЙЫНДАР

Өз үйінді тап

Ойыншылар 3-4 кішкентай аласа ұзынша орындықтарда отырады. Барлық балаларда әдемі үлкен ойыншықтар: бірінші тұрған ұзынша орындықта қуыршақ, екіншісінде –ит, үшіншісінде-мысық, төртіншісінде-аю, қояю. Тәрбиешінің «Серуенге шығамыз» деген нұсқауымен барлық балалар орындарынан тұрып тәрбиешінің соңынан жүреді.

Серуен барысында балалар түрлі қозғалыс қимылын орындайды (секіреді, жүгіреді, жүреді). Тәрбиешінің «Жаңбыр жауа бастады» деген нұсқауымен балалар өз үйлеріне қарай жүгіреді. Ойынды қайталау барысында, тәрбиеші балаларға білдірмей ойыншықтардың орынын ауыстырып қояды. Балалар өз үйлерін тез, адаспай табуы керек.

Жүгіріп қағып ал.

Балалар ойын алаңында еркін тұрады. Тәрбиеші үлкен әдемі доппен балаларға қарама-қарсы тұрады. (қашықтығы 1,5-2м) Тәрбиеші» Бір лақтырамын, екі лақтырамын, үш лақтырамын, кім жүйрік қағып алсын!» -деп допты лақтырады да өзі қағып алып: «Қаға алмадыңдар қайта жүгіріңдер» дейді. Балалар өз орындарына қайта барып тұрады. Ойын жалғасады. Ойын кезінде балалардың қағып алуына мүмкіндік жасап, қойып жүреді. Қалған балалар соңына еріп жүреді.

Құстың қауырсыны кімге барады.

Балалар ойын алаңында еркін тұрады. Тәрбиеші құстың қауырсынын алып, үрлейді. Барлық бала жан – жаққа қашып жүгіреді, ойын жалғасады.

Жалауға қарай жүгір

Балалар тәрбиешіге қарама-қарсы тұрады. Тәрбиеші қолындағы жалауды жоғары көтереді. Балалар тәрбиешінің қасына жиналады. Жалауды қайта түсіргенде балалар жан-жаққа тарап кетеді. Ойын бірнеше рет қайталанған соң, бір бала жалауын көтеріп жүреді, басқа балалар соңынан еріп жүреді. Ойын басынан қайталана береді.

Шарды ұста

Тәрбиеші ортаға көп үрленген шарларды жайып тастайды. Ойын басталды деген кезде (тәрбиешінің көмегімен) балалар шарды ұстап тәрбиешіге береді. Кім көп шар жинаса сол бала жеңімпаз атанады. 10-15 сек. Ойын жалғасады.

Күн мен жаңбыр

Балалар ашық алаңда еркін ойнап жүреді, гүл тереді, көбелек қуады, секіреді, жүгіреді. т.б. Тәрбиеші «Жаңбыр жауды!» дегенде балалар пана іздеп, үйшіктерге тығылады. Тәрбиеші «Күн шықты!» дегенде балалар қайта алаңға шығып ойындарын жалғастыра береді.

Ұшақтар

Балаларды ойын алаңына еркін тұрғызып, тәрбиеші өзі ұшақ болып көрсетеді. Тәрбиеші «Ұшақтар ұшады!» деген кезде барлық бала ұшақ болып ұшады. «Ұшықтар қона бастады!» дегенде барлық бала өз орындарына келіп қона бастайды. Тәрбиешінің бастауымен ойын жалғасады.

Автобус

Балалар қатарға бір-бірден тұрады. Тәрбиеші автобус жүргізушісі. Қалғандары жолаушылар. Тәрбиеші дыбыс берген кезде автобус жылжи бастайды. Ең әуелі баяу, кейін жылдам, жылдамырақ жүреді. Балалар жүрісті баяулатады. Жүргізуші автобусты тоқтатады. Ойын тағы жалғасады.

Торғайлар

Балаларды ойын алаңына еркін тұрғызып, тәрбиеші өзі торғай болып көрсетеді. Тәрбиеші «Торғайлар ұшады!» деп барлық балармен қолын екі жанына созып, сермеп ұшады. «Торғайлар жерге қонып, жем тере бастады деп» барлық балаларды өз орындарында тоқтатып, отырып, саусақтарымен еденді түрткізеді. Содансоң торғайлар ұйқтады деп, екі алақанын бетінің бір жағына қойып, басын қисайтып, көзін жұмады. Тәрбиешінің осы қимылдарды қайта бастауымен ойын жалғасады.

Төгілген жіптерді жылдам жина

Балалар ашық алаңда еркін ойнап жүреді. Тәрбиеші ортаға бірнеше үлкен орама жіптерді тарқатып тастап, бірнеше балаға ораманы алап жіптің ұшына жеткенше орап кел деп, өзі жіптің басын ұстап отырады. Тәрбиешінің бастауымен ойын жалғасады.

«Ортамызда кім жоқ»

Балалар тәрбиешіге қарама-қарсы тұрады. Тәрбиеші қолындағы орамалды баланың біреуінің үстіне жабады-да балалардан сұрайды, ортамызда кім жоқ?

Тәрбиеші орамалды баланың үстінен көтеріп алып, баланың атын айтады.

Тәрбиешінің бастауымен ойын жалғасады.

Санжардың ойыншықтары

Санжар бес жасқа толғанда, әкесінің достары Санжардан он есе келетін ақ аю әкеліп, сыйға тартты. Түрнекші маймыл, кісінеген тұлпар, зырылдаған мәшине, ұшақ, тікұшақ... Ойыншықтардың түрі көп. Әсіресе әкесі мен анасының сыйға тартқан пойызы Санжарға қатты ұнады.

Санжардың Әскербек көкесі теміржолды құрастырып, тепловозға вагондарды тіркеп, іске қосып еді, пойыз музыкалатып, жарығын жарқыратып, жолға түсті. Санжар қауна ойнап, шаршады да кеш жатып, ұйықтап қалды.

Ертесінде Санжар балабақшаға кетті. Оның бөлмесіне кіріп келген әкесі «апатқа ұшырап» жатқан пойызды ойран-топыр шашылып жатқан ойыншықтарды көріп, Санжар мен оның көкесіне кейіп, ойыншықтарды қоймағажинап тастады.

Санжар балабақшадан келіп:

— Әке, менің ойыншықтарым қайда кеткен? — деп, таңырқай сұрады.

— Ойыншықтарың «бізді қорлады, шашып тастады» — деп, өкпелеп, қашып кетті, деп әкесі қабағын түйді.

— Мен енді ойыншықтарды өкпелетпеймін, оларды орналастырып, жинап қоямын, — деп, Санжар жыламсырады.

Санжардың әкесі оған ойыншықтарын алып келді де:

— Ойыншықтар ойнау үшін, ойлау үшін беріледі. Бұларды шашпа. Жинақыбол. Әрбір ойыншықты өз орнына қойып, рет-ретімен ойна, —деп, қатаң талап қойды.

Енді Санжар әкесінің қойған талаптарын орындап, ойыншықтарыншашпай, ретімен ойнап жүр.

Әдібай Табылды